

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 6Er/22/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6111200868
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2014:6111200868.4

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica vo veci exekúcie oprávneného: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zast. Advocate s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnému: W. M., L.. XX. XX. XXXX, J. P. D. XXXX/XX, XXX XX J. J., Š. M. D., vo výške 1.805,53 eura s príslušenstvom, vykonávanej súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, Exekútorový úrad Bratislava, so sídlom Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava, pod sp. zn. EX 17975/10, takto

rozhodol:

Súd exekúciu zastavuje.

odôvodnenie:

Oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému na vymoženie pohľadávky vo výške 1.805,53 eura s príslušenstvom a to na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku I.. C. O., rozhodcu Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, sp. zn. SR 08073/10 zo dňa 23. 09. 2010 (ďalej len "rozhodcovský rozsudok"). K návrhu na vykonanie exekúcie oprávnený pripojil aj fotokópiu Zmluvy o úvere č. 602100060 zo dňa 05. 10. 2009 vrátane Všeobecných podmienok poskytnutia úveru.

Poverením č. 5601 062864 * zo dňa 17. 02. 2011 Okresný súd Banská Bystrica poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, Exekútorový úrad Bratislava, so sídlom Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava, ktorý ju vedie pod sp. zn. EX 17975/10.

Podľa § 58 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len "Exekučný poriadok") exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu.

Podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak sa začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným.

Možnosť zastaviť exekúciu bez návrhu Exekučný poriadok (z hľadiska dôvodov, okolností a pod.) bližšie neupravuje. Je však nesporné, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania, a ak kedykoľvek v priebehu konania zistí, že podmienky núteného vymáhania pohľadávky nie sú splnené, rozhodne o zastavení exekúcie. Je tiež nepochybné, že jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nie je možné exekúciu vykonať (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 86/2010). Súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 164/1996).

Z pripojených listinných dôkazov, najmä rozhodcovského rozsudku, Zmluvy o úvere, Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, súd zistil nasledovné:

Oprávnený a povinný uzavreli dňa 05. 10. 2009 Zmluvu o úvere č. 602100060, na základe ktorej oprávnený poskytol povinnému úver vo výške 800,00 eur (ďalej len "Zmluva o úvere"). Poskytnutý úver sa povinný zaviazal splatiť v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 131,00 eur počnúc dňom 14. 11. 2009. Článok 15. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru upravuje riešenie sporov - rozhodcovskú doložku tak, že: "Všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, ručiteľského vyhlásenia, vrátane sporov o ich platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnenie zmenky zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené:

a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sa, vložka č. 3530/B (ďalej len "rozhodcovský súd"), ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde? rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu,

b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (z. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy, ručiteľského vyhlásenia, vrátane sporu o ich platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj sporu, ktorý vznikne z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozväzovaciu podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu."

Nakoľko povinný neplnil riadne a včas svoje povinnosti zo Zmluvy o úvere a bol v omeškaní so splácaním úveru, oprávnený podal na rozhodcovskom súde žalobu.

Rozhodcovským rozsudkom bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu vo výške 1.805,53 eura spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.835,53 od 31. 03. 2010 do 24. 06. 2010, zo sumy 1.805,53 eura od 25. 06. 2010 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 1.835,53 eura od 17. 06. 2010 do 24. 06. 2010, zo sumy 1.805,53 eura od 25. 06. 2010 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 479,70 eura, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len "Občiansky zákonník") spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Súd v danom prípade dospel k záveru, že Zmluva o úvere uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou. Zmluva, ktorá bola podkladom pre vydanie exekučného titulu napĺňa znaky spotrebiteľskej zmluvy predvídané v ustanoveniach § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ide o osobitný druh zmluvy, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah, bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela.

Z predloženej Zmluvy o úvere jednoznačne nevyplýva, či povinný uzavrel túto zmluvu ako fyzická osoba - nepodnikateľ alebo ako podnikateľ, a či v druhom z uvedených možností pri uzatváraní a plnení zmluvy o úvere konal alebo nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej a podnikateľskej činnosti. Zmluvnými stranami sú dodávateľ, spoločnosť POHOTOVOST, s.r.o., ktorej predmet činnosti je aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, teda koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je subjekt, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Vykonávaním, resp. prevádzkovaním podnikateľskej činnosti osobou treba rozumieť aktívnu činnosť smerujúcu k dosiahnutiu zisku (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 109/03 zo dňa 26. novembra 2003, stanovisko trestného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 5. apríla 2002 publikované pod č. 36/2002). Len samotné oprávnenie na výkon podnikateľskej, resp. živnostenskej činnosti nemožno ešte považovať za podnikanie, ale rozhodujúci je skutočný výkon podnikateľskej činnosti na podklade takéhoto oprávnenia. Pre záver o postavení povinného ako nespotebiteľa nestačí preto len samotná držba živnostenského oprávnenia. Aj podnikateľ je totiž oprávnený obstarávať si veci alebo služby pre osobnú potrebu, resp. pre inú než podnikateľskú činnosť, pričom tu potom nejde o vzťah obchodného charakteru a nie je dôvod, aby naň platila špeciálna obchodnoprávna úprava.

Tzv. nespotebiteľom môže byť len tá osoba, ktorá do postavenia odberateľa (konzumenta) tovaru či služieb vstupuje konaním v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (rozumej v rámci vlastnej zárobkovej činnosti slúžiacej rovnako ako u dodávateľa k dosiahnutiu zisku a nielen uspokojovaniu osobných potrieb odberateľa či príslušníkov jeho domácnosti). (viď uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 10CoE/70/2010-42 zo dňa 31. 05. 2010)

K účelu úveru a spotrebiteľskému charakteru zmluvy o úvere sa v podaní zo dňa 05. 10. 2011 vyjadril oprávnený, ktorý uviedol, že povinný v záväzkovom vzťahu založenom zmluvou o úvere vystupoval ako podnikateľ - fyzická osoba oprávnená na podnikanie na základe živnostenského oprávnenia, keď bol v zmluve o úvere identifikovaný obchodným menom a identifikačným číslom. Povinný v zmluve o úvere uviedol a podpísal, že finančné prostriedky sú poskytované na výkon podnikania. Oprávnený poukázal na to, že podľa jeho názoru právny vzťah vzniknutý na základe Zmluvy o úvere nie je vzťahom spotrebiteľským.

Súd vyzval povinného, aby oznámil, na aký konkrétny účel mu bol oprávneným predmetný úver poskytnutý. Povinný tunajšiemu súdu dňa 30. 05. 2012 oznámil, že na základe Zmluvy o úvere mu bol poskytnutý úver za účelom pokrytia nákladov na živobytie, na nákup potravín, šatstva a pod. Povinný uviedol, že účel poskytnutia peňažných prostriedkov v zmluve vyznačila pracovníčka oprávneného.

Na tomto mieste súd uvádza, že pri posudzovaní veci sa veriteľ (oprávnený) úveru nemôže zbaviť povinnosti učiniť zadosť aj ustanoveniam na ochranu spotrebiteľa. Aj za použitia všeobecného interpretačného ustanovenia § 54 Občianskeho zákonníka, týkajúceho sa spotrebiteľských zmlúv je totiž namieste pri pochybnostiach o obsahu zmlúv výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, čím treba podľa názoru súdu dospieť k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon podnikania úverového dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku (majúcu za následok potrebu kvalifikácie úveru za tzv. iný, a teda nespotebiteľský úver majúci sa takto riadiť výlučne úpravou v

zmluve a Obchodnom zákonníku), čiže veriteľa (oprávneného). Nespotrebitel'ský charakter zmluvy tak musí byť preukázaný bezpečne, t.j. spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti, pričom podľa názoru súdu bezpečným preukázaním nemôže byť len všeobecný údaj o poskytnutí úveru na výkon podnikania, ktorý nepreukazuje konkrétny účel a konkrétny súvis s podnikaním účastníka zmluvy, najmä pokiaľ samotný povinný skutočnosť, že by pri uzatváraní zmluvy vyjadril takúto vôľu, nepotvrdí. Z predloženej zmluvy o úvere nevyplýva účel poskytnutia peňažných prostriedkov a nevyplýva z nej ani to, aký má poskytnutý úver súvis s podnikaním dlžníka. Podľa názoru súdu má byť v záujme oprávneného s prihliadnutím na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri uzatváraní zmluvy, ktorá nemá byť považovaná za spotrebiteľskú zmluvu, špecifikovať účel uzatvorenia zmluvy priamo v zmluve tak, aby bol jasný a zrozumiteľný.

Uvedeným exekučný súd reaguje na tú skutočnosť, že požiadavka na predmet zmluvy v súlade s podnikateľskou činnosťou druhej zmluvnej strany pre záver o nespotrebitel'skom vzťahu, je odôvodnená predovšetkým tým, že "podnikateľ" má profesionálne zručnosti viažúce sa k predmetu zmluvy, a preto od neho možno očakávať a aj požadovať vyššiu znalosť predmetu zmluvy a obsahu vzájomných práv a povinností z takto uzatvorenej zmluvy ako u "bežného spotrebiteľa". Pokiaľ však, ako aj v tomto prípade, ide len o vyplnenie údajov identifikujúcich povinného ako podnikateľa do vopred predtlačenej formulára zmluvy, nemožno mu v danom prípade nepriznať postavenie spotrebiteľa. Zvlášť, ak pri výkone exekúcie je postihnutý všetok majetok povinného, nie len majetok súvisiaci s jeho podnikateľskou činnosťou.

Súd v tomto smere taktiež poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 243/07 zo dňa 01. 09. 2008, z ktorého vyplýva, že ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, je spravodlivé vykladať ich v prospech strany, ktorá zmluvu nenapísala. Teda v prípade, ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré je možné vykladať rozdielne, je spravodlivé vykladať ich v neprospech toho, kto ich do zmluvy uložil. V danom prípade text zmluvy o úvere bol vopred vyhotovený oprávneným a nie je z neho možné určiť, či dlžník - povinný pri podpisovaní zmluvy o úvere vystupoval ako fyzická osoba - nepodnikateľ alebo podnikateľ. Tiež nie je z neho zrejmé, či úver mu bol alebo nebol poskytnutý výlučne za účelom podnikania. Preto v zmysle princípu vyjadreného v citovanom rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky je označenie dlžníka v zmluve o úvere spravodlivé vykladať v prospech dlžníka - povinného, ktorý text tejto zmluvy vopred nevyhotovil (z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41CoE/236/2012 zo dňa 26. 09. 2012).

Podľa názoru vyjadreného Ústavným súdom Českej republiky v náleze sp. zn. I. ÚS 1930/11 zo dňa 10. 01. 2012 vyplýva, že porušenie práva na spravodlivý proces predstavuje taká interpretácia ustanovení na ochranu spotrebiteľa, a to i vo vzťahoch podriadených režimu Obchodného zákonníka, ktorá vedie k odmietnutiu ich aplikácie na vzťahy, v ktorých vystupuje fyzická osoba, ktorá má podnikateľské oprávnenie, avšak v týchto vzťahoch sa ako podnikateľ nespráva.

Súd mal navyše z viacerých rozhodnutí Slovenskej obchodnej inšpekcie preukázané, že podobným konaním oprávneného vo viacerých prípadoch pri uzatváraní zmlúv o úveroch s inými spotrebiteľmi došlo k naplneniu znakov nekalej obchodnej praxe, keď oprávnený zaškrtnutím políčka v zmluve, majúceho svedčiť o poskytnutí úveru na výkon podnikania spotrebiteľa, bez reálneho stotožnenia podnikania žiadateľa o úver a zistenia, aký konkrétny súvis s takýmto podnikaním či predmetom jeho činnosti vôbec uzatvorenie príslušnej zmluvy má, oprávnený ako poskytovateľ úveru nedodrжал úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti zodpovedajúcu čestnej obchodnej praxi či všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Postupom oprávneného bol zmluvný vzťah vyňatý spod ochrany noriem spotrebiteľského práva (napr. rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie, Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie č. SK/0068/99/2011 zo dňa 10. 06. 2011 a č. SK/0755/99/2012 a č. SK/0756/99/2012 zo dňa 27. 05. 2013).

Súd považuje na základe uvedeného za preukázané, že povinný má v danom vzťahu vzniknutého z uzavretej zmluvy o úvere postavenie spotrebiteľa, a to aj v prípade, keď je v zmluve o úvere označený nielen ako fyzická osoba s uvedením mena, priezviska, bydliska, rodného čísla a čísla občianskeho preukazu, ale zároveň aj ako fyzická osoba - podnikateľ (živnostník) s uvedením obchodného mena, miesta podnikania, identifikačného čísla a čísla registrácie v živnostenskom registri. V predmetnej veci súd totiž mal preukázané, že povinný - dlžník ako fyzická osoba v danej veci pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (čo nemožno zamieňať s deklarovávaným účelom poskytnutia

úveru, príp. uvedeným identifikačným číslom), preto vzhľadom na všetky zákonné kritériá ako aj spôsob uzavretia zmluvy a ďalšie podmienky, za ktorých bol povinnému poskytnutý úver, ako aj na formu v ktorej sú zmluvné dojednania obsiahnuté, je možné považovať aj daný zmluvný vzťah medzi dodávateľom - oprávneným a spotrebiteľom - dlžníkom za spotrebiteľský vzťah v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a následne potom ho aj podriaďiť právnomu režimu tejto normy upravujúcej problematiku spotrebiteľských zmlúv a spotrebiteľských vzťahov. Povinnému nemožno odoprieť postavenie spotrebiteľa a jednostranne tak uprednostniť len niektoré časti zmluvy, pretože jednak v časti zmluvy povinný označený ako dlžník nevystupuje v jednoznačnom postavení, ale v dvojakom postavení, raz ako fyzická osoba s rodným číslom a číslom občianskeho preukazu a raz s označením obchodného mena a identifikačného čísla, na základe čoho status povinného (dlžníka) ako podnikateľa nie je nepochybný, ako to tvrdí oprávnený. Tiež nemožno jednostranne uprednostniť vyhlásenie v Zmluve o úvere, resp. zaškrtnutie ponúkanej kolónky (podnikania) v tom, že "účelom" zmluvy uzatvorenej s oprávneným ako veriteľom bolo poskytnutie finančných prostriedkov na výkon podnikania, pretože takýmto formálnym vyhlásením v zmluve o úvere sa povinný ako spotrebiteľ nemohol dopredu vzdať práv, ktoré mu priznáva vnútroštátna a európska právna úprava a ani si zhoršiť svoje zmluvné postavenie iným spôsobom (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka), a teda zaškrtnutie uvedenej kolónky nemožno hodnotiť inak, ako formálny pokus o vyňatie posudzovaného právneho vzťahu spod ochranného režimu spotrebiteľského práva (viď uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17CoE/195/2012-50 zo dňa 28. 09. 2012). Za takéhoto stavu musí exekučný súd podrobiť zmluvu o úvere súdnej kontrole, či sa nevymáha plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy (aj keď je v Občianskom zákonníku pomenovaná), ale možno ju označiť ako druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy, ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť, tzv. neprijateľné podmienky na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany. Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom tzv. spotrebiteľského práva. Povaha a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana, ktorú Občiansky zákonník zaručuje spotrebiteľom, odôvodňujú to, že vnútroštátny súd má posudzovať ex offio nekalý charakter zmluvnej podmienky, a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom.

Návrh spotrebiteľskej zmluvy, Zmluvy o úvere, je aj v danom prípade pripravený na predtlačenom tlačive, do ktorého sa len vpisujú požadované údaje. Spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť obsah Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť uzatvorenej spotrebiteľskej zmluvy o úvere, nemôže vyjednávať, jedinou jeho alternatívou je prijatie, respektíve odmietnutie návrhu ako celku.

Základnou zásadou spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, t. j. ustanovenie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Značnú nerovnováhu je možné vysvetľovať ako právne postavenie spotrebiteľa, ktoré mu nedovoľuje, alebo značne obmedzuje uplatňovanie nárokov, prostredníctvom ktorých sa domáha riadneho plnenia zo zmluvy, nápravy už prijatého plnenia alebo ktoré sa týkali možnosti odstúpenia od zmluvy. Vzhľadom na obsah § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je potrebné prijať záver, že neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú absolútne neplatné, a teda nie je potrebné, aby sa ich neplatnosti spotrebiteľ dovoľával. Ochrana, ktorú poskytuje Občiansky zákonník spotrebiteľom, umožňuje aj exekučnému súdu preskúmať spotrebiteľskú zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku aj vtedy, ak spotrebiteľ nenamieta nekalý charakter tejto podmienky, pretože buď nepozná svoje práva, alebo je odradený ich uplatniť z dôvodu nákladov, ktoré by súdne konanie predstavovalo. Neplatnosť takejto podmienky však nespôsobuje neplatnosť celej zmluvy, pokiaľ túto podmienku možno oddeliť od ostatných náležitostí zmluvy. V ustanovení § 53 ods. 4 Občiansky zákonník obsahuje demonštratívny výpočet ustanovení v spotrebiteľských zmluvách, ktoré zákonodarca považuje za neprijateľné podmienky. Cieľom takejto úpravy je dosiahnuť, aby spotrebiteľov nekalé podmienky v záujme vyššej kvality života bežných ľudí nezaväzovali.

Medzi absolútne neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve zaraďuje Občiansky zákonník v § 53 ods. 4 písm. r) aj ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Praktickým dôsledkom ustanovenia o rozhodcovskej doložke tak, ako je formulovaná vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru je, že spotrebiteľovi je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Znenie rozhodcovskej doložky neodporuje síce doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza (in fraudem legis). Uvedené potvrdzuje i množstvo exekučných vecí s obdobným skutkovým základom vedených na tunajšom súde, kde exekúcie s totožným oprávneným sú vykonávané na základe exekučného titulu, ktorým sú takmer výlučne rozhodcovské rozsudky.

Skutočnosť, že v rozhodcovskej doložke je uvedená aj alternatíva, umožňujúca riešenie sporov pred príslušným súdom, neodstraňuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Jednak totiž treba považovať možnosť iniciovania sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj spotrebiteľom za skôr teoretickú (keďže tu spektrum potenciálnych požiadaviek spotrebiteľa nesplnených druhou stranou zmluvného vzťahu je zjavne veľmi obmedzené, pričom do takéhoto spektra samozrejme nemôže patriť žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku predpokladajúca prvotnú voľbu prejednávania a takto i rozhodnutia sporu rozhodcom), predovšetkým však treba naďalej trvať na tom, že značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spôsobuje už to, ak spotrebiteľovi jeho zmluvný partner prakticky nanúti podrobenie sa právomoci rozhodcu v dôsledku výberu (medzi viacerými do úvahy prichádzajúcimi spôsobmi riešenia sporu) vykonaného takouto (z povahy veci) silnejšou stranou spotrebiteľského vzťahu (zmluvným partnerom spotrebiteľa). Túto nerovnováhu nie je spôsobilé eliminovať ustanovenie, ktoré prakticky rovnocennú možnosť výberu poskytuje spotrebiteľovi, avšak len pre prípad záujmu jeho samotného viesť spor (teda len v tom prípade, ak sa spotrebiteľ rozhodne sám stať žalobcom a niečo od svojho zmluvného partnera požadovať). (porovnaj uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoE 109/2011 zo dňa 29. 02. 2012)

Súd v danom prípade nemá pochybnosť o tom, že ustanovenie čl. 15. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, obsahujúce rozhodcovskú doložku, je v rozpore so znením § 53 ods. 4 písmeno r) Občianskeho zákonníka, čo má za následok absolútnu neplatnosť predmetného zmluvného dojednania, na čo musí súd prihliadať z úradnej povinnosti (ex officio).

Oprávnenie rozhodcovského súdu konať a rozhodnúť spor medzi účastníkmi sa zakladá práve rozhodcovskou zmluvou (doložkou). Ak súd v exekučnom konaní skúma platnosť rozhodcovskej doložky, zaoberá sa tým, či exekučný titul vydal orgán na to oprávnený, rovnako ako by to skúmal v prípade iných exekučných titulov uvedených v § 41 Exekučného poriadku. Predpokladom na zákonné vedenie exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia po materiálnej aj formálnej stránke. Súčasťou predpokladov na vykonateľnosť exekučného titulu je, že exekučný titul bol vydaný orgánom na vydanie takéhoto rozhodnutia príslušným. Ak rozhodnutie vydal nepríslušný orgán, ide o právny akt nulitný, ktorý v exekučnom konaní nie je možné vykonať, nakoľko nejde o akt štátnej správy, resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval (3 MCdo 20/2008 zo dňa 22. 04. 2009). Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (z Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 6 Cdo 1/2012 zo dňa 21. 03. 2012).

Výkon rozhodnutia môže byť vedený len vtedy, keď je určený vykonateľným exekučným titulom. Existencia takéhoto titulu je materiálным predpokladom každého výkonu. Ak neexistuje potrebný titul, je výkon neprípustný. Keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci je založená na absolútne neplatnom právnom úkone, neprijateľne dojednanej rozhodcovskej doložke, exekučný súd po preskúmaní exekučného titulu dospel k záveru, že ide o exekučný titul, ktorý vydal orgán na to nepríslušný, na podklade ktorého nie je možné exekúciu vykonať. V tomto rozsahu pritom môže exekučný súd skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (t.j. v každom štádiu konania na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti, môže exekúciu aj bez návrhu zastaviť. V tomto zmysle je koncipované aj ust. § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku, ako dôvod zastavenia

exekúcie. Tento dôvod zahŕňa i prípad, kedy sa exekúcia nemala vôbec začať, keďže rozhodnutie nebolo vykonateľné a v čase rozhodovania o zastavení exekúcie stále vykonateľné nie je (z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15CoE/240/2011-33 zo dňa 11. 08. 2011).

Na základe uvedeného súd v zmysle § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Podľa § 200 ods. 2 Exekučného poriadku ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

O trovách exekúcie rozhodne súd po právoplatnosti tohto uznesenia, nakoľko súdny exekútor súdu oznámil, že vyčíslenie trov exekúcie v tomto štádiu konania by bolo predčasné a teda si ich uplatní v prípade rozhodnutia súdu o zastavení exekúcie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné podať odvolanie do 15 dní od doručenia uznesenia na Okresný súd Banská Bystrica písomne v troch vyhotoveniach. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakatel', môže v celom rozsahu vyhovieť sudca, ktorého rozhodnutie sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa; ak sudca odvolaniu nevyhoví, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Ak odvolanie podané v odvolacej lehote oprávnenou osobou smeruje proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakatel'a, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa (§ 202), rozhodnutie sa podaním odvolania zrušuje a opätovne rozhodne sudca. (§ 374 ods. 4 OSP).

V odvolaní musí byť uvedený, ktorému súdu je určený, kto ho podáva, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), musí byť podpísané a datované. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľ'a.

Odvolanie podľa § 205 ods. 2 OSP možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú podľa § 205a OSP pri odvolaní proti uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.